

Z PRÍHOVORU REKTORA PRI PRÍLEŽITOSTI SLÁVNOSTNÉHO OTVORENIA NOVÉHO AKADEMICKÉHO ROKU

Vstupujeme do nového akademického roku 2007 / 2008 v čase intenzívnych spoločenských premien, no najmä viacerých významných udalostí vrcholiacich nedávnou návštevou Sv. Otca v Rakúsku. Pápež Benedikt XVI. bol cez nedávny víkend Slovákom tak blízko, ako ešte nikdy za 30 mesiacov svojho pontifikátu.

Vstupujeme do ôsmeho akademického roku Katolíckej univerzity v Ružomberku niekoľko mesiacov po hodnotení – Inštitucionálnej evaluácii EUA, ktorá zhodnotila našu doterajšiu vedeckovýskumnú a vzdelávaciu úroveň a definovala jej perspektívy.

Začiatok akademického roka je pre študentov prvého ročníka rokom prvých dotykov s univerzitou, pre študentov vyšších ročníkov rokom nových poznatkov a skúseností.

Na úvod môjho krátkeho vystúpenia chcem povedať, že Katolícka univerzita v Ružomberku za sedem rokov svojej existencie vychovala viac než 4 800 absolventov. V minulom akademickom roku tu študovalo vyše 11 800 študentov, medzi nimi aj viacerí študenti zo zahraničia, že na univerzite pracuje asi 380 interných vedecko-pedagogických pracovníkov, z toho vyše 300 profesorov, docentov a odborných asistentov. Takýto dynamický rozvoj nastal v činnosti univerzity, teda vo vedecko-pedagogickej oblasti, v oblasti zahraničných vzťahov a mobilit, ale aj v ďalších, čo možno aj štatisticky doložiť.

Štatútom Katolíckej univerzity v Ružomberku sa univerzita svojou existenciou hlási k tradícii katolíckych univerzít na celom svete a súčasne rozvíja osobitosti vzdelávania v kresťanskom duchu. Ako vrcholná vedeckovýskumná a vzdelávacia inštitúcia plní svoje hlavné poslanie v navzájom úzko súvisiacich a celospoločensky veľmi významných oblastiach, ktoré profilujú jej štyri fakulty – Pedagogická fakulta, Filozofická fakulta, Teologická fakulta a Fakulta zdravotníctva.

V hierarchii úloh kladie dôraz na neustálu ochranu a zveľaďovanie univerzitných hodnôt, akademických práv a slobôd.

Naša univerzita nie je len jednou z mnohých. Predstavuje referenčný bod vzdelávania, vedy a kultúry Slovenska, široké spektrum spolupráce, hľadania, objavovania a sprostredkovania pravdy vo všetkých oblastiach ľudského poznania. Pravdy, ktorá môže byť dnes aj v protiklade súčasnému daniu a poznaniu, v rozpore s uplatňovaným súčasným hodnotovým systémom.

Vieme, že súčasná civilizácia sa pýši mnohými výtobytkami, o ktorých sa ľuďom pred niekoľkými desaťročiami ani len nesnívalo. Veľké zmeny zaznamenáva technika, oblasť materiálno-technického vývoja, pričom spoločnosť na strane druhej stojí pred riešením mnohých existenčných a globálnych problémov: ide o otázky ekológie a bezpečnosti, problémy zdravého fyzického a psychického vývoja ľudstva. Spoločnosť sa usiluje globálne problémy riešiť, no v skutočnosti sa jej darí iba stav kompenzovať v podobe istého civilizačného pohodlia. Pritom zabúda, že blaho

človeka ako bytosti s vysoko vyvinutým vnútorným životom je spojené aj s duchovným potenciálom spoločnosti. Ľuďom najviac chýba správna hodnotová orientácia, záujem o vyššie ľudské hodnoty, najmä kresťanské, absentuje uplatňovanie zásad morálky a etiky. Krízou hodnôt, medzi ktoré patrí hlavne strata úcty ku všetkému vznešenému, posvätnému a napokon i samotnému človeku, je poznačená už celá Európa.

Katolícka univerzita si existenciu týchto javov uvedomuje. Ak platí historicky overený princíp, že každá duchovná vlna v jednotlivých historických etapách ľudstva je sprevádzaná rozvojom duchovných, teda predovšetkým rozvojom humanitných vied, potom aj súčasnú krízu spoločnosti môže ovplyvniť iba rozvoj duchovných vied s dôrazom na kresťanskú identitu, ktorá má na Slovensku dlhú a významnú tradíciu. Úlohou Katolíckej univerzity je a aj bude skúmať tieto javy, spoznávať ich, poukázať na ich príčiny a v záujme pravdy nachádzať riešenia, pričom neustále viesť dialóg s inými strediskami vedeckého výskumu, s katolíckymi i nekatolíckymi univerzitami. Súčasná Katolícka univerzita v Ružomberku chce k naplneniu takýchto cieľov iniciatívne prispieť.

Pre naplnenie spomenutých cieľov musíme zabezpečovať aj celý rad iných, povedal by som riadiacich, prevádzkových a ostatných úloh, ktoré sú však pre ďalší rozvoj univerzity veľmi dôležité a potrebné. Myslím tým na zabezpečenie vhodných priestorov pre FZ a rozšírenie študentských ubytovacích kapacít pre oprávnených žiadateľov, na samostatnú budovu univerzitnej knižnice. Problémy máme so zastavenou prevádzkou prenajatej telocvične, nedarí sa nám znižovať nákladovosť na energie KU. Treba koncepčne riešiť zabezpečenie kvality a efektívnosti vo všetkých realizovaných činnostiach a na všetkých úrovniach, optimalizáciu súčasného počtu študentov a profesorov na fakultách, treba naďalej rozvíjať centrá excelentnosti a vybudovať centrá kariérneho poradenstva. Aj univerzitný šport, ktorý je na našej univerzite tak málo výrazný, patrí ku komplexnej starostlivosti o študentov. K tomu všetkému treba pridať starostlivosť o evidenciu študentov pre centrálny register, evidovanie štúdia, študijných programov, databázu prijímacích pohovorov, skrátka všetko to, čo je dnes pre modernú a efektívnu verejnú vysokú školu už nevyhnutné.

Vstup do nového akademického roka je pre Katolícku univerzitu a jej fakulty každoročným sviatkom. Som presvedčený, že naši pedagógovia, vedeckí pracovníci, kňazi a ostatní zamestnanci univerzity prejavia aj v tomto akademickom roku osobnú angažovanosť a zanietenosť k svojej práci a spomínaným úlohám. Verím, že aj študenti si uvedomia svoj zodpovedný prístup k štúdiu, čím zvýšia predpoklad úspešného uplatnenia sa v praxi a v súčasnom konkurenčnom prostredí.

Želám všetkým zamestnancom a študentom, osobitne študentom prichádzajúcim do prvých ročníkov, mnoho úspechov na Katolíckej univerzite v Ružomberku v novom akademickom roku 2007 / 2008. Vám, vážení pedagógovia, akademickí funkcionári a spolupracovníci na fakultách, dekanátoch a katedrách, želim veľa tvorivých síl a trpezlivosti pri plnení úloh v novom akademickom roku 2007 / 2008.

prof. PhDr. Boris Banáry, CSc.
rektor KU v Ružomberku

KATOLÍCKA UNIVERZITA AKO DUCHOVNÁ UDALOSŤ

Prednáška doc. ThDr. Jozefa LEŠČINSKÉHO, PhD., ktorú predniesol počas slávnostného zasadnutia akademickej obce pri príležitosti otvorenia akademického roku 2007 / 2008 dňa 3. októbra 2007.

„Naša krajina je krajinou Janka Hraška“ takáto veta, ktorá tu a tam u nás doma odznej, je nielen rozprávkovou metaforou, ale zároveň aj nie celkom lichotivým konštatovaním, ktoré z času na čas napadne hocikoho z nás pri pohľade na naše Slovensko, na naše pomery a našu súčasnosť. Napriek tomu v sebe všetci nosíme dojem, že táto maličká stredoeurópska krajinka stratená uprostred svojich veľkých susedov je poskladaná z neuveriteľného fluida svojich obyvateľov, ich zvykov a nádherných tradícií, zo svojich dediniek a mestečiek, ktoré bezozvyšku majú svojho spoločného menovateľa a tým je kostolná stavba s vežičkou, ktorá tróni spoločnosťam našich ľudí, ich rodinám a ich životom.

Tento duchovný kresťanský zážitok, aký poskytuje naša krajina každému svojmu návštevníkovi stojí aj na samom počiatku našich dejín, keď sa Slovo, ktoré sa stalo telom, stalo v 9. storočí po Kristu aj naším národným slovom a to temer v tom istom okamihu. Do počiatkov našich dejín je totiž vpísaný neuveriteľný fakt: prijatie kresťanstva sa u nás zároveň prekrýva v jednom a tom istom okamihu s prijatím jazyka a kultúry. Stelesnením tohto javu je Proglas – úvod k evanjeliu sv. Jána napísaný sv. Cyrilom, ktorý je zároveň prvou literárnou pamiatkou našich predkov. Tento Proglas nie je len podivuhodným dokumentom o mystike slova a slovesnosti, ako píše kardinál Špidlík, ale je aj dokumentom o podivuhodnom fakte, ktorý sa dá vyjadriť nasledovne: kým iné národy v Európe, budúci Nemci, Francúzi a Angličania len postupne pokresťančovali svoju kultúru, a dalo značnú námahu preložiť kresťanskú pojmy do tej ktorej kultúry, u nás majú kresťanstvo a kultúra svoj spoločný a identický pojmový začiatok, čo nás najmenej robí výnimočnými členmi kresťanského európskeho domu a čo mení aj úvodnú metaforu o nás, ako o krajine Janka Hraška.

Prijatie kresťanstva sa aj u nás stalo historickou udalosťou a zároveň nás uviedlo do duchovného sveta, ktorého súčasťou sme doteraz. „Kresťanstvo totiž nie je doktrínou, ani teóriou o tom, čo sa stalo alebo stane v duši človeka, ale je popisom reálnej udalosti v ľudskom živote.“ Tieto slová si do svojho „Denníka“ zapísal rakúsky filozof Ludwig Wittgenstein (1869-1951), jeden z neobyčajne prenikavých európskych mysliteľov, ktorému šlo o hľadanie ideálneho jazyka, prostredníctvom ktorého by sa dali vyjadriť naše, niekedy tak ťažké a zložité myšlienky. Aj myšlienky o kresťanstve a o Bohu.

Jeho slová o tom, že kresťanstvo je postupným popisom jednej veľkej duchovnej udalosti a Osoby, ktorú sme stretli v našom národnom i osobnom živote, mi pripomenuli úvodné vety nedávnej encykliky pápeža Benedikta XVI., Deus caritas est o podstate kresťanskej lásky. Pápež totiž začína svoju encykliku podobnou myšlienkou, že „na začiatku toho, že je niekto kresťanom, nestojí etické rozhodnutie alebo veľkolepá myšlienka, ale skôr stretnutie sa s udalosťou, s Osobou, ktorá ponúka životu celkom iný horizont a tým aj zásadné smerovanie“.

Naše kresťanstvo, ktoré má svoj pôvod v osobe Ježiša Krista, nie je teda podľa pápeža, niečím banálnym a obyčajným, ale naopak, je prekvapením, je novotou a niečím, čo odteraz dáva životu „novú hĺbku a šírku“. Prečo pápež začína svoju prvú encykliku práve týmito slovami o kresťanstve a o kresťanskej láske prameňiacej z duchovného stretnutia sa s Ježišom Kristom, ako duchovnou Udalosťou?

Myslím si, že aj preto, že my všetci sme si tak trochu zvykli na materiálnu rutinu, ktorá nás celkom premohla, takže už skoro na nič nereagujeme a nič sa nás v hlbokom slova zmysle nedotýka. A to aj na náboženskú rutinu. Okolo nás je vulgárnosť a hrubosť, ktorá nás zachvacuje stále viac, ktorá sa zdá byť bez obmedzenia, akési kráľovstvo barbarov a zmrzačených ľudí bez náznaku osobnosti, bez vyznačenia, bez profilu. Je to svet, ktorý sa usmieva a robí si zártu temer zo všetkého. A ktorý sa už nevie s trochou obáv pozrieť na ťažkosti, ktoré spôsobuje, ale naopak, sám nespokojný a prázdny sa pýta, či je už dostatočne zábavný. Pripomína mi to prorocké slová G. K. Chestertona, ktorý niekde povedal: „Niežeby dnes ľudia už v nič neverili, horšie je, že veria v hocičo...“

Presne takýto obraz mám večer čo večer z verejnoprávnej i komerčných televízií a rádii a veľmi často aj zo spoločenského, kultúrneho či politického života. To všetko však zasahuje aj naše najntímnejšie súkromie.

Žijeme v dobe, keď kresťanstvo v našej Európe vybledlo, ako

nikdy predtým. Ktoré sa v nás samých pohybuje po tradicionalistických koľajách, v ktorom sa naň dívame, ako na súbor predpisov a nariadení, ale kde v rozhodujúcich chvíľach poškľubujeme po svete a nechápeme, prečo by sme ich mali dodržiavať len preto, lebo to niekto povedal. Nesmieš a musíš, akoby boli dve normy z ktorých my kresťania žijeme. Stali sme sa kresťanmi bez veľkého nadšenia. Aj my sme si postupne dali vnútiť rutinu.

Táto moderná hrubosť, estetická, ale aj ideová a svetonázorová sa dnes právom domnieva, že dobyla svet, že nič sa nemôže vymániť z jej zovretia, že nič jej nemôže oponovať alebo klásť odpor jej

učinkovaniu. Nijaká „nadmyslovnosť“ alebo niečo „zvonku“ a už vôbec nie fakt, ktorý sa empiricky nedá vždy overiť, akým je nepochybne aj kresťanská pravda a tobôž láska, nemá preto viac nijakú platnosť, všetko sa popiera, všetko je takpovediac proti nemu.

Pápež naproti tomu kladie do centra tejto hrubosti, ale aj našej pasivity, slovo – udalosť. Vieme, kde pramení jeho záujem o toto slovo. V 19. storočí si Charles Péguy, neobyčajný francúzsky konvertita na katolicizmus zo židovstva všimol, že ak nezachránime kresťanstvo ako jedinečnú udalosť, potom úplne strácame kontakt s realitou života a jeho tajomstvami. Katolícke Francúzsko tých čias, plné slávnostných omší a ceremónií si tieto slová vtedy, na svoju škodu príliš nevšímalo. Naše kresťanské náboženstvo je totiž sice Božím, zjaveným faktom, ale je to dejinný fakt, je to dejinná duchovná udalosť, keď Slovo sa telom stalo a Ježiš Kristus, Boží syn vstúpil do tohto sveta v ľudskom tele. Udalosť je teda niečo, čo prichádza, ako absolútna a nečakaná novosť. Je to podobné ohromujúcej udalosti príchodu dieťaťa do rodiny, ktoré tu ešte včera nebolo, je to zmena podobná zmene nášho životného stavu prijatím manželstva alebo kňazstva. Je to erupcia nového. Je tu totiž niečo, čo môže narušiť starý systém, lebo je tu zrazu nový fakt, s ktorým sa predtým nepočítalo.

Preto kresťanstvo kedysi prekonalo staré pohanstvo, ktoré videlo život, ako neustály návrat toho istého a prekonalo aj náš starý známy socializmus, ktorý dejiny chápal, ako nepretržitý proces ideovej konfrontácie, ktorý sprevádza ľudstvo na ceste jeho revolučnej realizácie. A tak sa mi vidí, že kresťanstvu bude súdené prežiť aj súčasnú demokraciu, ktorá úplne a do zbláznenia zbožňuje bezbrehú slobodu človeka a pokladá svoje inštitúcie, len za akési „perpetuum mobile“, za mechanický stroj, ktorý ide sám od seba a už nepotrebuje čnosti a morálku vlastných občanov.

Kresťanstvo je však stále predovšetkým duchovnou disciplínou a morálnou chrbticou ľudí a aj štátu. Pretože štát nemá morálku sám zo seba. Kde by ju vzal? Ale tú mu vždy poskytlo a naďalej dáva náboženstvo. Kresťanstvo je preto vždy vpádom nového začiatku, ktorý vie byť podnetom pre nový pohyb a proces.

Je sympatické, že pápež najmä v duchovných otázkach, napríklad v otázke lásky cíti dnes túto potrebnosť, ba až nedostatok takejto spirituality. Pretože spiritualita nie je, ako sa to zvyčajne myslí, len bezprostredný kontakt s nebom, ale je to skôr fakt, že duša sa svojimi krokmi pridrižiava zeme. Ježiš sa stal človekom. Neodvrátil sa od sveta, ale naplno doň vstúpil a vystavil sa riziku tým, že čestne a bez pretváry prijal všetky vonkajšie podmienky ľudského života. Bertold Brecht kedysi vravel: „Naša je zem, súdruhovia. Nebo nechajme vrabcom a kresťanom...“ Nesúhlasím. Z hĺbky svojej duše nesúhlasím. Možno sa niekomu naozaj môže

zdať, že nás zem nezaujíma. Nie je to pravda. Zaujíma nás. Ibaže nám kresťanom je málo táto zem, odkedy sme zahliadli aj inú zem a inú vlasť. Totiž nebeskú.

Jednako, ak negujeme túto mystiku realizácie Božieho kráľovstva už tu na zemi, tak potom má Bertold Brecht pravdu a my vlastne namiesto toho, aby sme sa nad tým zamýšľali, potichu negujeme tento tajomný fakt Vtelenia, toto vpisovanie ducha do telesnej skutočnosti. A tomu sa dá zabrániť ken tak, že my sami pochopíme svoje kresťanstvo, ako niečo nové, duchovné, oživujúce náš život, prekvapujúce.

Neviem, či sme si takejto úcty a takéhoto postoja vždy vedomí. Aj na našej univerzite. Ona tu totiž s nami jestvuje nielen jednoduchým založením a svojím akademickým životom. Ona má aj svoj duchovný život. Jej vznik bol pre mnohých z nás skutočnou udalosťou. Často na ňu myslím, tak ako som myslel na seba, keď som 15 rokov čakal, kým sa mi splní môj malý sen o tom, že budem učiteľom. Aj ona má svoje skryté korene a dejiny. Zdanlivo neviditeľné. Neviditeľnosť a neviditeľnosť sú totiž podstatou viery. Včera vám v Ružomberku predala nejaká veriaca pani rukavice. Nezistili ste to. Alebo vás obslúžil veriaci čašník. Nemali ste to ako zistiť. Pretože na tom nezáleží. Vieru nerobí vierou to, že ju vidíme, ale skôr, že jej prostredníctvom vidíme. Že jej prostredníctvom odhaľujeme to, čo sa za vecami skrýva, čo je neviditeľné. Aj naša univerzita je výsledkom neviditeľnej snahy všetkých tých pred nami, ktorí ju pripravovali ako duchovné podujatie a ktorí tu dnes medzi nami už nie sú a zaslúžili by si byť. Ako ten spomínaný priester zvaný kostol uprostred našich slovenských dedín a miest. Ako tú pomyselnú vežu slovenských nielen intelektuálnych a akademických, ale najmä duchovných snažení. Myslím, že ju v tomto zmysle pripravovali, tak Ladislav Hanus, ako kardinál Korec. Tak Pavol Strauss ako aj Janko Silan. Tak Gorazd Zvonický, kardinál Tomko alebo mons. Hrušovský v Ríme, ako Mikuláš Šprinc a Rudolf Dilong v Amerike alebo mnohí neznámi kňazi a kresťanskí laici u nás doma. Tak včera, ako dnes. Viditeľným aj neviditeľným spôsobom.

Všetci títo pripravovali Katolícku univerzitu na Slovensku, našu univerzitu, nielen ako intelektuálny, ale predovšetkým ako duchovný projekt. Pretože dávam si spolu s vami otázku: čo myslíme pod vzdelanostnou spoločnosťou? Púhy intelektualizmus? Vedomosti? Poznatky a nič viac?

Dovoľte mi, aby som tomuto, podľa mňa zásadnému rozdielu medzi púhou vzdelanostnou alebo intelektuálnou úrovňou toho, čo na akademickej pôde robíme na jednej strane a duchovnosťou na druhej venoval teraz niekoľko záverečných myšlienok, lebo sa mi zdajú byť absolútne určujúce pre našu univerzitnú katolícku budúcnosť.

Vydíme z jednoduchého rozdielu medzi intelektuálom a duchovným človekom. Možno, že termín duchovný človek dnes neznie vždy príjemne, možno zaváňa starobylosťou a také niečo dnes nemáme radi. Ale jestvuje lepší výraz preto, čo chceme povedať? To, čo je dôležité je uvedomiť si, aké dve totálne odlišné veci sa pod týmito dvomi pojmami skrývajú.

Na jednej strane tu teda máme intelektuála, kulturného činiteľa v súčasnom povedomí, človeka s určitým vzdelaním, s určitými vedomosťami a s určitou činnosťou, napríklad s písaním alebo vyučovaním, ktorou sa živí tak, ako sa inou činnosťou živia ostatní. Možno že taký intelektuál sa od ostatných odlišuje tým, že chodí častejšie do divadla, má rad vážnu hudbu a navštevuje výstavy.

A ako je to s tým druhým? To už nie je také samozrejmé. Nemôžeme ho definovať prostredníctvom toho, čo vidíme, prostredníctvom nejakej vonkajšej činnosti. Ako som to predtým povedal, viditeľnej činnosti. Tzv. duchovní ľudia tiež väčšinou niečo píšú alebo vyučujú a tiež sa nejako viditeľne živia. A predsa je tu rozdiel.

Platón bol možno prvým mysliteľom, ktorý sa týmto rozdielom zaoberal. Aj on cítil, pred sv. Pavlom, že za viditeľnými vecami sa skrýva idea, logos a duch. U neho sa po prvý raz objavuje termín teológia, ale v akej zvláštnej súvislosti. Hovorí najprv o meteorológii, o náuke o veciach, ktoré sú nejakým spôsobom tiež nad nami a ktorými sa zaoberá ľudské poznanie o javoch a to rozumovou cestou.

Na druhej strane je tu teológia, poznanie Boha, rezervované kňazom, ale aj básnikom, umelcom a všetkým tým, ktorí sa zaoberajú krásou a ktorí ho odhaľujú v symboloch tohoto sveta. Meteorológiu teda môžu študovať tí, ktorých nazývali v Platonových časoch sofistami, tí pre ktorých je svet súhrnom príčiny a následku, ktorí svet vidia bezproblémovo a samozrejme, ktorí nejakým spôsobom vždy „vedia, že vedia“.

Duchovný človek je potom ten, pre ktorého svet nie je až tak samozrejmý. On hľadá to, čo sa takpovediac za vecami skrýva. Obrátený svet. Svet nesamozrejmý. Duchovný človek sa cíti byť neustále pozvaný na cestu hľadania zmyslu všetkého. Aj on napríklad vie o tom, že okolo nás je plno negatívnych skúseností a nikdy to nestráca zo zreteľa a bojuje s nimi ako vie. Na rozdiel od bežného človeka, ktorý sa snaží čím skôr zabudnúť na problémové veci, preniesť sa cez ne na spôsob tvrdení: veď ono to už nejak dopadne, moje okolie to už nejak znesie, duchovný človek hľadá inak.

Možno aj preto tvrdil Platón, že základom duchovnosti je schopnosť čudovať sa, teda podivnosť našej situácie, to že vôbec sme a že jestvuje svet. Že to nie je samozrejmé, ale že je to úžasný zázrak, ktorý inými slovami znamená zostať stáť, zastaviť sa, neísť ďalej vlastnou cestou. Byť ako Mojžiš, ktorý sa pristavil pri horiacom kríku, pretože sa čudoval niečomu, čo nezhára. Iba okrajovo poznamenávam, že táto schopnosť vnímať iné, tajomné, je aj v podstate náboženského zážitku vôbec, ktorý spočíva v stretnutí sa a v úžase nad posvätným, ktoré sa teraz dotklo nášho života. Diviť sa je potom zvláštnou vecou. Materiálne totiž svet ostáva takým, akým bol predtým. Rovnaké nebo, okolie, rovnaké stoly a stoličky a predsa je odteraz všetko úplne inakšie. Všetko je zmenené. Navonok sa nezmenila žiadna vec ale zjavilo sa niečo, čo nemá žiadna vec.

V evanjeliu podľa sv. Jána je na to veľmi dobrý príklad. Keď Ján a Ondrej raz odpoľudnia prvý raz navštívili Ježiša v jeho príbytku, aby ho videli a počúvali, Ján apoštol si aj po rokoch bude presne pamätať hodinu, keď sa to stalo (Jn 1, 39). Potom sa vrátili domov a vraveli ostatným: „Našli sme Mesiáša“. A text evanjelia vôbec nič nehovorí o tom, čo im vtedy Ježiš povedal. Ale, bolo im jasné, že nik nie je ako ten človek, lebo v ňom bolo čosi odinakiaľ. O niečo neskôr sa na neho obrátili s prosbou, aby ich zachránil na rozbúrenom mori a on so sebe vlastným pokojom utíšil búрку. Vtedy sa jeho učeníci (ktorí dobre poznali jeho matku a pestúna, jeho príbuzných a vedeli, kde býva – za tých pár mesiacov čo s ním boli, vedeli o ňom všetko) vystrašene pýtali jeden druhého: „Kto je to?“ Pretože to, aký bol, bolo natoľko neúmerné tomu, čo si o ňom dokázali pomyslieť a predstaviť, že to bolo úplne mimo ich chápanie. Keď potom Ján po rokoch píše svoje evanjelium, hneď v úvode, vo štvrtom verši predstavuje dôvod, prečo bolo pre neho stretnutie s Kristom udalosťou: „V ňom bol život...“ – napíše.

Tak jednoducho a zázračne sa pokúsi vyjadriť, čo videl a zažil s Kristom. Akoby chcel povedať: ten muž nič nepostavil, nenapísal, neobjavil žiaden liek, ani nedostal žiadnu cenu za svoj prínos pre blaho ľudstva. Mal však v sebe niečo, čo márne všetci v sebe a mimo seba hľadáme. V ňom bol Život.

Nový spôsob života odteraz spočíva v tom, že nie je samozrejmý. Je naopak problematický. Odteraz žijeme v niečom, čo nás prevyšuje, čo starí nazývali „sub specie aeternitatis“, to je odteraz náš základ, to, v čom „žijeme, hýbeme sa a sme“. Takto Ježiš videl život „tu“ skz život „tam“, tento náš život skrze život večný pri svojom Otcovi. Takto sv. Pavol apoštol žil v ustavičnej prestrelke medzi týmto životom a druhým svetom, v ustavičnom dialógu akoby medzi dvoma brehami hrobu, medzi týmto životom, ktorý stále niekam mizne a v ktorom sa ustavične ozýva hlas toho života, odkiaľ život prišiel a kam odchádza.

Aj naša univerzita potrebuje byť predovšetkým duchovnou školou. Toto kritérium dnes chýba vo všetkých akreditačných spisoch. Akademický život v tejto pozícii je to, čo politickú skutočnosť dnes nezaujima, čo nechce vidieť, s čím nepočíta a čo niekedy, a máme s tým svoju skúsenosť, ani nestrpí. Ale duchovný človek musí byť schopný tejto obeti, má vidieť jej zmysel a význam.

Vždy keď prichádzam do Ružomberka a keď tu pozorujem študentov z tejto krajiny Janka Hraška, so skriptami v rukách, modliacich sa v Rybárpoli a diskutujúcich v mestských parkoch si dávam otázku, či si to uvedomujeme a či sme schopní pretvoriť našu univerzitu takým spôsobom, aby spĺňala aj toto dnes tak neznáme kritérium, kritérium akoby z iného sveta a predsa tak jasne rozpoznateľné na tvárach a v srdciach nás samých, i tých ktorých tu učíme.

HISTORICKÝ ÚSTAV KU V RUŽOMBERKU<http://hu.ku.sk>

**HISTORICKÝ ÚSTAV
KATOLÍCKEJ UNIVERZITY
V RUŽOMBERKU**

Historický ústav Katolíckej univerzity v Ružomberku bol zriadený k 1. decembru 2005 rektorom Katolíckej univerzity v Ružomberku podľa § 10 ods. 4 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, po prerokovaní vo Vedeckej rade Katolíckej univerzity v Ružomberku a po vyjadrení Akademického senátu Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Poslaním ústavu je predovšetkým:

- podpora vedeckého bádania v oblasti historických vied,
- zveľadenie dejín Slovenska a Slovákov s dôrazom na biele, nedostatočne preskúmané a neobjektívne interpretované miesta slovenskej histórie,
- v rámci poslania ústavu sa osobitný dôraz kladie na dejiny Cirkvi, ale aj profánne dejiny Slovenska a Slovákov,
- zverejňovanie výsledkov svojej vedeckej a výskumnej činnosti publikovaním,
- heuristika slovaciek vo svete, ich prebádanie a interpretácia,
- vytváranie historického archívu kópií pramenných materiálov získaných v zahraničí, aby boli prístupné i na území Slovenska.

Zasadnutie vedeckého kolégia ústavu

Historický ústav Katolíckej univerzity v Ružomberku v sebe integruje vedecko-výskumnú činnosť vedeckých pracovníkov svojho vedeckého kolégia s výchovou, zapájaním a aktívnou účasťou mladých vedeckých pracovníkov, doktorandov a postdoktorandov na riešení svojich úloh. Snaží sa podporovať mobilitu svojich vedeckých pracovníkov na účely výskumných pobytov doma i v zahraničí a zároveň sa prostredníctvom svojich vedeckých pracovníkov venuje študentom, mladým vedeckým pracovníkom, doktorandom a postdoktorandom z kooperujúcich fakúlt a katedier. Pracuje v sekciách a svoju činnosť koordinuje s ďalšími historickými inštitúciami doma i v zahraničí.

*PaedDr. Štefan Kucík
sekretár HÚ KU v Ružomberku*

Výskum slovaciek v Rumunsku

V dňoch 24. – 27. apríla 2007 uskutočnil Historický ústav Katolíckej univerzity v Ružomberku (sekcia regionálnych cirkevných dejín) v spolupráci s Arcibiskupským archívom v Košiciach výskumný projekt v Biskupskom archíve v Satmári (Satu Mare, Rumunsko). Pracovnej návšteve predchádzala ročná príprava vo forme administratívnych povolení zo strany cirkevnej vrchnosti (odporúčania košického ordinára, rektora KU a akceptovanie zo strany satmárskeho biskupa). Aj na mieste bola vyplnená zvláštna žiadosť o bádanie na spôsob zmluvy, ktorú podpísal tamajší ordinár a po osobnej konzultácii odobril aj miestny biskup J. E. Mons. Jenő Schönberger, ktorému patrí osobitné poďakovanie.

*Biskupskí archívári zo Satu Mare (Lajos Várady)
a Košíc (Peter Zubko)*

Výskum bol zameraný na získanie najstarších slovaciek. Tie sa nachádzajú v tomto archíve preto, lebo časť územia Slovenska patrila od roku 1804 do Satmárskej diecézy. Ide o dnešných 13 farností východne od rieky Latorica a mesta Michalovce. Satmársky biskup ich priamo spravoval do roku 1918, potom cez vikára so sídlom v Užhorode do roku 1938, po viedenskej arbitráži zas priamo. Čiastočne od roku 1939 (päť farností: Pavlovce nad Uhom, Senné, Úbrež, Veľké Zalužice, Vinné), úplne od roku 1946 (pribudlo ďalších osem farností: Čičarovce, Jenkovce, Lekárovce, Remetské Hámre, Ruská, Sobrance, Tibava, Veľké Kapušany) toto územie z cirkevno-správneho hľadiska spravoval košický ordinár ako apoštolský administrátor až do roku 1977, keď vznikla Trnavská (Slovenská) cirkevná provincia a Satmárska apoštolská administratúra na Slovensku bola pápežom Pavlom VI. definitívne začlenená do Košickej diecézy. Košická arcidiecéza od roku 2003 vydala sedem zväzkov jubilejnej edície Dejiny Košickej arcidiecézy. Výskum je súčasťou pripravovaného dielu o dejinách farností Košickej arcidiecézy, ktorý by mal vyjsť ako v poradí desiaty a posledný v roku 2009.

V archíve sa nachádza agenda diecézy od roku 1758 do roku 1976, mladšie dokumenty sú v príručnom archíve (spisovni). Spisy (zatiaľ) do roku 1833 sú „pokrabícované“, ostatné sú zviazané vo zväzkoch, ale dôkladne označené podľa ročníkov. Okrem spisovej agendy biskupskej kancelárie sú osobitne odlišené spisy Satmárskej katedrálnej kapituly, odpisy matrík, buly a pergamenové listiny, účty, tzv. Košický vikariát (1923 – 1938). V príručnej knižnici sa nachádzajú prístupné schematizmy Satmárskej diecézy. V skrini sú uložené obežníky diecézy. Všetky dokumenty osobitne vydáva archívár.

Predmetom výskumu bola fotografická reprodukcia najstarších slovaciek z rokov 1758 až 1820, čo si vyžiadalo dovedna 100 hodín práce. Získaný materiál bude následne vytriedený, spracovaný a publikovaný v priebehu asi dvoch rokov. Mladšie dokumenty k dejinám satmárskych farností Košickej arcidiecézy sú známe z literatúry, príp. bude vykonaný v budúcnosti ďalší výskum.

Zľava: Peter Zubko, Tomáš Haburaj, Attila Ar dai (generálny vikár), J. E. Jenő Schönberger (biskup), Anton Mercsak, Tibor Schupler (ekonóm)

doc. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD.
riaditeľ HÚ KU v Ružomberku

Výskum dejín emigrácie do Spojených štátov amerických a Kanady

Historický ústav Katolíckej univerzity v Ružomberku (ďalej len „historický ústav“) od svojho založenia realizuje v rámci svojej činnosti výskum dejín emigrácie do Spojených štátov amerických a Kanady.

Už v prvom roku existencie historického ústavu sa uskutočnila pracovná cesta do USA s cieľom nadviazať vzájomné kontakty a spoluprácu s tamojšími inštitúciami dôležitými pre výskum dejín vysťahovalectva z územia Slovenska do Spojených štátov amerických. Popri už existujúcich kontaktoch s niektorými slovenskými komunitami v USA (Danville, PA, Cleveland, OH a i.) historický ústav nadviazal spoluprácu s Immigration History Research Center (Výskumným strediskom dejín imigrácie) v Minneapolis, Minnesote a National Czech & Slovak Museum & Library (Národným českým a slovenským múzeom a knižnicou) v Cedar Rapids, Iowa. Zároveň bol nadviazaný kontakt s Department of History, Winona State University (Katedrou histórie Winonskej štátnej univerzity), kde sú perspektívy spolupráce v oblasti mobilit výskumných a pedagogických pracovníkov a študentov histórie.

Výskum dejín emigrácie z územia Slovenska do Kanady, ale aj zámoria vôbec, je založený na exkluzívnej spolupráci s prof. Mariánom Markom Stolárikom, Ph.D., profesorom slovenskej histórie a kultúry na Ottawskej univerzite. Prof. M. M. Stolárik, Ph.D. je od roku 2006 členom vedeckého kolégia historického ústavu a vedúcim jeho sekcie Cirkve na Slovensku a emigrácia. Spolupráca s prof. M. M. Stolárikom je širokospektrálna. Od založenia historického ústavu mu permanentne poskytuje svoju pomoc formou zasielania kníh a periodík pre štúdium dejín emigrácie a zabezpečuje ich prevoz z Kanady na Slovensko. Doteraz to bolo osem škatúl knižného a periodického materiálu,

ktorý významne obohatil zbierky historického ústavu a bude k dispozícii na štúdium tak pre vyučujúcich a študentov v rámci Katolíckej univerzity v Ružomberku, ako aj pre širokú verejnosť.

V roku 2008 v rámci Národného štipendijného programu poskytne plné odborné vedenie a možnosť konzultácií PaedDr. Štefanovi Kucíkovi, sekretárovi historického ústavu, v oblasti výskumu dejín amerických a kanadských Slovákov a ich podielu na politickom vývoji na Slovensku v období medzi dvomi svetovými vojnami.

Množstvo relevantného materiálu k danej téme sa nachádza v Slovenskom archíve Ottawskej univerzity, ktorý prof. M. M. Stolárik buduje od marca 1992 na Ottawskej univerzite. Slovenský archív Ottawskej univerzity uschováva niektoré z najdôležitejších záznamov vzťahujúcich sa ku skúsenostiam Slovákov v Severnej Amerike. V uvedených fondoch je možné nájsť dokumenty popredných funkcionárov komunity, ich nasledovníkov ako aj niektoré zo záznamov a písomností svojpomocných spoločností, politických organizácií, cirkví, básnikov, spisovateľov, historikov a aktivistov. Zbierky Slovenského archívu Ottawskej univerzity sú užitočné pre prácu historikov venujúcich sa tak sociálnej, ako aj politickej histórii a ako také pomáhajú dokumentovať a interpretovať multikultúrnú skúsenosť slovenskej komunity v Severnej Amerike.

Popri knihách a periodikách zasielaných prof. M. M. Stolárikom historický ústav v rámci svojej akvizickej činnosti získal hodnotný historický materiál aj od svojich ďalších priateľov a podporovateľov. Ide o dary Ivana Čarnogurského, Paula Čarnogurského, Margaret Dvorský, Aleny Melas a ďalších, ktorí historickému ústavu venovali vzácny archívny, periodický a knižný materiál k dejinám Slovenska a Slovákov u nás i v USA a Kanade. Všetkým podporovateľom Historického ústavu Katolíckej univerzity v Ružomberku srdečne ďakujeme.

PaedDr. Štefan Kucík
sekretár HÚ KU v Ružomberku

MÝTUS A REALITA**Sté výročie černovských udalostí**

Dňa 18. októbra 2007 Historický ústav Katolíckej univerzity v Ružomberku pri príležitosti pripomenutia si krvavých udalostí v Černovej z 27. októbra 1907 usporiadal medzinárodnú vedeckú konferenciu s názvom MÝTUS A REALITA. Sté výročie černovských udalostí. V rámci dvoch blokov referátov a koreferátov na konferencii vystúpilo spolu trinásť referujúcich zo Slovenska i zahraničia, zvlášť z Českej republiky. Konferencia bola prvým z radu plánovaných vedeckých podujatí, ktoré chce Historický ústav KU v Ružomberku každoročne na svojej pôde realizovať.

Konferencia splnila očakávané ciele a podľa ohlasov doma i v zahraničí bola dôstojným a prínosným pripomenutím si udalostí spätých s Černovskou tragédiou. Aj keď sa proces bádania černovských udalostí v slovenskej historiografii považuje za uzavretý, referujúci historici svojimi príspevkami obohatili súčasný stav poznania danej problematiky o nové poznatky získané na základe uskutočňovaného výskumu. Zvlášť podnetným bol záujem českých historikov o danú problematiku a ich účasť na konferencii v hojnom počte.

Historický ústav KU v Ružomberku úprimne ďakuje mestu Ružomberok za finančnú pomoc pri organizovaní konferencie a za účasť pána primátora Ing. Michala Slašťana a zástupcov mesta Ružomberok na nej. Zároveň vyjadruje vďaka všetkým účastníkom a poslucháčom konferencie a teší sa na spoluprácu pri ďalších vedeckých podujatiach.

PaedDr. Štefan Kucík
sekretár HÚ KU v Ružomberku

Zabezpečenie ubytovania a stravovania na Katolíckej univerzite v Ružomberku

V zmysle štatútu Katolíckej univerzity v Ružomberku ubytovacie a stravovacie služby zabezpečuje útvar „Ubytovacie a stravovacie zariadenie KU“, ktoré je účelovým zariadením univerzity.

Študenti Katolíckej univerzity v Ružomberku sú ubytovaní v troch vlastných (blok „B“, blok „C“ a ŠD „Ruža“), v dvoch prenajatých (ŠD „Nova“, ŠD „Trio“) a v jednom cudzom (ŠD „Ikar“) zariadení.

Obsadenosť uvedených ubytovacích kapacít je v akademickom roku 2007/08 nasledovná:

objekt	lôžko	prístelok	spolu
blok „B“	348	86	434
blok „C“	78	20	98
ŠD „Ruža“	116	21	137
ŠD „Nova“	64	0	64
ŠD „Trio“	53	0	53
ŠD „Ikar“	143	0	143
	802	127	929

V tomto akademickom roku bolo evidovaných 1.403 žiadostí o ubytovanie, z toho 571 žiadostí študentov Pedagogickej fakulty KU, 722 žiadostí z Filozofickej fakulty KU a 110 žiadostí z Fakulty zdravotníctva KU.

Kladne vybavených resp. uspokojených bolo celkom 929 žiadateľov, čo predstavuje 62,2%. Z PF bolo uspokojených 342 študentov, čo je 59,9% žiadateľov, z FF 501 študentov, čo je 69,4% a z FZ 86 študentov, čo je 78,2% žiadateľov.

Okrem ubytovania študentov zabezpečujeme aj ubytovanie zamestnancov KU v 28 malometrážnych bytoch v bloku „D“.

Najväčším problémom pri ubytovaní študentov najmä 2. – 5. ročníka je nadmerné premiestňovanie bez súhlasu a vedomia vedenia ubytovacieho úseku. Tento stav v budúcnosti nebudeme tolerovať. Študenti, ktorým bude pridelený internát dostanú možnosť výberu izby a obsadenia do určitého dátumu. Po tomto termíne budú študenti rozmiestnení do izieb vedením ubytovacieho úseku a nebude umožnené ďalšie premiestňovanie.

Stravovanie študentov je zabezpečené dodávateľským spôsobom na základe podpísaných zmlúv nasledovne:

- GASTRO CATERING, s. r. o., Bystrická cesta 197/40, Ružomberok zabezpečuje prípravu, dovoz a výdaj obedov na Hrabovskej ceste v množstve cca 180 – 200 porcií denne (výber z 5 druhov jedál v cene 65,-Sk / porcia)
- DOMOV MLÁDEŽE, Nám. A. Hlinku 76, Ružomberok zabezpečuje prípravu a výdaj obedov v množstve cca 70 – 80 porcií denne (výber z 2 druhov jedál v cene 64,-Sk/porcia)
- BELA, Papiernická 23/9, Ružomberok zabezpečuje výdaj večerí v množstve cca 40 porcií denne v cene 40,-Sk / porcia

Na uvedených cenách na 1 porciu je dotácia zo štátneho rozpočtu vo výške 20,-Sk. V rámci rozvoja do budúcnosti sa chceme orientovať hlavne na zvyšovanie úrovne ubytovacích kapacít v zmysle komplexnej rekonštrukcie vlastných objektov vrátane výmeny vybavenia.

Ing. Ľubomír Kostroš
riaditeľ ubytovacích a stravovacích zariadení

SYMPÓZIUM KATOLÍCKYCH UNIVERZÍT NA KU V RUŽOMBERKU Challenges to the Catholic University in the Present Times

V dňoch 9. – 12. mája 2007 sa na Katolíckej univerzite v Ružomberku konalo 4. medzinárodné sympóziu katolíckych univerzít strednej a východnej Európy, na ktorom sa zúčastnili akademickí pracovníci katolíckych univerzít v poľskom Lubline, maďarskej Budapešti, ukrajinskom Lvove, slovenskom Ružomberku a americkom Notre Dame a pracovníci biskupských konferencií Slovenska, Maďarska a Spojených štátov amerických. Po príchode účastníkov 9. mája nasledovala úvodná recepcia. Hlavný program sympózia sa začal 10. mája svätou omšou v latinskom jazyku, ktorú celebroidal Mons. Alojz Tkáč, košický arcibiskup a veľký kancelár Katolíckej univerzity v Ružomberku. Po nej sympóziu oficiálne otvoril prorektor KU v Ružomberku pre zahraničné vzťahy a mobility Dr. Dalibor Mikuláš. Hlavné prednášky sympózia prezentovali veľký kancelár Katolíckej univerzity v Ružomberku Mons. Alojz Tkáč, emeritný profesor a bývalý rektor KU v Ružomberku prof. Jozef Ďurček a účastníkom sympózia sa prihovril so svojou prednáškou i komisár EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a mnohojazyčnosť Ján Figel'.

Konferencia prebiehala podľa stanoveného programu individuálnymi vstupmi zástupcov spomínaných katolíckych univerzít v tematických paneloch: zachovanie katolíckosti, výzvy sekulárneho štátu, budovanie vzťahov s inými univerzitami. V rámci sprievodného programu celebroidal svätú omšu v anglickom jazyku Dr. Vladimír Littva, odznel organový recitál Davida di Fioreho, amerického organového virtuóza, ktorý hostuje na Katedre hudobného umenia PF KU v Ružomberku a účastníci sympózia navštívili v rámci voľného času Vlkolíncec pri Ružomberku.

Finančne a organizačne podporila organizáciu tohto medzinárodného podujatia Nadácia na podporu KU v Ružomberku. Výstupom sympózia bude v súčasnosti pripravovaná publikácia. Ďalšie informácie a obrazový materiál o podujatí sú dostupné na internetovej stránke:

<http://www.ku.sk/en/index?id=symposia&id1=symposia4>

PhDr. Dalibor Mikuláš

24. Svetový kongres Spoločnosti pre vedu a umenie (SVU) na Katolíckej univerzite v Ružomberku, 8. – 14. september 2008

V rámci prípravy medzinárodnej vedeckej konferencie 24. svetového kongresu americkej Spoločnosti pre vedu a umenie (SVU), ktorá sa uskutoční na Katolíckej univerzite v Ružomberku v dňoch 8. – 14. septembra 2008 sa predstavitelia Katolíckej univerzity v Ružomberku prorektor pre zahraničné vzťahy a mobility Dr. Dalibor Mikuláš a kvestor Ing. Pavol Budaj spolu so zástupcom mesta Ružomberok Dr. Jánom Pavlíkom zúčastnili v dňoch 26. septembra – 1. októbra 2007 zahraničnej pracovnej cesty do New Jersey v USA. Program pracovnej cesty pozostával z rokovania zástupcov z Ružomberka s prezidentom SVU prof. K. Raškom, s viceprezidentkou SVU prof. C. Rokusek, z celodenného rokovania s členmi predsedníctva SVU ohľadom organizačného a finančného zabezpečenia vedeckého podujatia, zabezpečenia kutúrneho programu, riešenia ďalších otázok spojených s ubytovaním, stravým, atď. a oficiálneho stretnutia s miestnym biskupom Msgr. Paulom Bootkowskim. Reprezentanti KU v Ružomberku a mesta Ružomberok navštívili v rámci programu Rutgers University a Princeton University.

Medzinárodná vedecká konferencia, 24. svetový kongres Spoločnosti pre vedu a umenie (SVU) bude pozostávať z dvadsiatich workshopov, rôznych vedeckých, umeleckých a kultúrnych podujatí, privedie na Katolícku univerzitu v Ružomberku a do mesta Ružomberok okolo 400 účastníkov zo Spojených štátov amerických a Kanady, ale aj množstvo ďalších akademických pracovníkov z krajín Európskej únie. Pre všetkých vedeckých a pedagogických pracovníkov KU v Ružomberku tak Svetový kongres SVU 2008 prinesie príležitosť pre aktívnu účasť, ale určite i incentívy pre ďalšiu vedeckú činnosť v medzinárodnom meradle.

Ďalšie informácie sú dostupné na internetovej stránke:
<http://www.ku.sk/svu/>

*PhDr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU v Ružomberku
pre zahraničné vzťahy a mobility*

Internacionalizácia na Katolíckej univerzite v Ružomberku prostredníctvom programu Erasmus v akademickom roku 2006/7 a 2007/8

Podpísaná zmluva KU v Ružomberku s Katolíckym inštitútom v Paríži

MOBILITA ŠTUDENTOV

V akademickom roku 2006/7 sa uchádzalo o mobilitu 31 študentov, z ktorých sa v akademickom roku 2006/7 zúčastnilo mobility 25 študentov, t.j. 80%. Grant mobility Erasmus prideluje na KU v Ružomberku prorektor pre zahraničné vzťahy a mobility zásadne na základe geografických kritérií. Výber študentov sa uskutočňuje centrálné na úrovni univerzity v súčinnosti s prodekanmi pre zahraničné vzťahy jednotlivých fakúlt KU.

KU v Ružomberku pridelila mobilitu 25 študentom, t.j. o 11 viac ako v uplynulom akademickom roku. Tento rozdiel tvorí 78,5%. Zmienení študenti spĺňali predpoklady pre mobilitu; ukončili minimálne 1. ročník štúdia, mali vhodné jazykové, študijné i osobnostné predpoklady. Po návrate z mobility predložili študenti správu študenta, ex-matrikulačné potvrdenie, potvrdenie o absolvovaní jednotlivých predmetov, žiadosť o preplatenie cestovných lístkov a cestovné lístky. Záujem zahraničných študentov o Erasmus mobilitu na KU v Ružomberku je predovšetkým zo strany Českej republiky a Poľska. Tento záujem je podporovaný publikáciou propagačných materiálov, podporovaním informácií cez internetovú stránku, tvorbou publikácie Sprievodca pre zahraničných študentov /všetko v anglickom jazyku/, ale i vytváraním kurzov predmetov vyučovaných v anglickom jazyku. Počet prichádzajúcich študentov z Poľska a Českej republiky bol v uplynulom akademickom roku 22. Pre týchto študentov zorganizovalo zahraničné oddelenie KU v Ružomberku kultúrne a informačné stretnutia /správy a obrazový materiál z nich sú dostupné na http://www.ku.sk/en/index.php?id=se_incoming_st&idt=erasmus_photo/ so snahou o integráciu týchto študentov do univerzitného i širšieho prostredia.

MOBILITA UČITEĽOV

Stratégia MU na KU je založená na veľmi úzkej spolupráci kancelárií pre zahraničné vzťahy na úrovni fakúlt a na úrovni rektorátu, ako aj na účinných formách propagácie mobility činnosti prostredníctvom internetovej stránky univerzity a organizovaním informačných seminárov.

Žiadateľov o grant bolo v akademickom roku 2006/7 29 a na mobilitu vycestovalo 26 učiteľov, t.j. 89%. Grant pridelil prorektor KU pre zahraničné vzťahy a mobility predovšetkým na základe geografických kritérií. V akademickom roku 2006/7 boli fakulty nútené dofinancovať mobilitu svojich pracovníkov s ohľadom na veľmi nízky grant pridelený pre mobilitu učiteľov na KU v Ružomberku Národnou agentúrou v Bratislave. Pri organizácii mobility učiteľov na KU v Ružomberku dochádza k rastu záujmu u vedeckých a pedagogických pracovníkov KU v Ružomberku. S tým bol v akademickom roku 2006/7 spojený aj problém výšky finančných prostriedkov, ktoré KU dostala v rámci dotácie na akademický rok 2006/7 aj napriek zásadnému zvýšenému počtu mobility 4 učiteľov z ak. roku 2004/5 na 18 v akademickom roku 2005/6. Výška grantu na MU však na akademický rok 2006/7 klesla oproti predchádzajúcemu akademickému roku o 40%.

Spomínaný rastúci záujem učiteľov o mobilitu závisí od úspešnosti propagácie celého programu na univerzite ako aj na jednotlivých fakultách. Je potešiteľné, že v tomto ohľade je činnosť na KU progresívna. Dohody pre mobilitu učiteľov sú

uzatvárané v kombinácii, a to buď bez bližšej špecifikácie mena učiteľa /tá prebehne v štádiu prípravy mobility v procese vybavenia akceptačného listu/ alebo s uvedením mena vyučujúceho v zmluve. Snaha je o podporu všetkých motivovaných vyučujúcich. Výber prebieha na úrovni univerzity, po splnení všetkých verejne prístupných kritérií. Mobilita učiteľov má okrem vzdelávacej činnosti i ďalší význam – príprava ďalšej spolupráce: vedecká spolupráca, organizácia konferencií, seminárov, workshopov, podpora študentských mobilit i rozšírenia existujúcich bilaterálnych zmlúv. V akademickom roku 2006/7 bol počet prichádzajúcich učiteľov z Poľska a Českej republiky 10 /5-5/.

UZATVÁRANIE ZMLÚV A PROPAGÁCIA

Uzatváranie nových a predlžovanie už uzatvorených zmlúv s partnerskými univerzitami alebo vysokoškolskými inštitúciami sa uskutočňuje na KU v Ružomberku na úrovni univerzity /podpisuje rektor alebo prorektor pre zahraničné vzťahy/. Jednou z najnovšie podpísaných bilaterálnych zmlúv je i zmluva s Institute Catholique de Paris vo Francúzsku, vďaka ktorej budú môcť vybraní študenti a vedekopedagogickí pracovníci KU v Ružomberku vycestovať na mobilitu na katolícku univerzitu v Paríži.

Všetky informačné aktivity sú realizované na KU prostredníctvom vývesiek, internetu, osobnej komunikácie na jednotlivých oddeleniach fakúlt, priamej elektronickej mailovej komunikácie, prostredníctvom článkov v univerzitných časopisoch. V akademickom roku 2006/7 sa na úrovni univerzity uskutočnil informačný seminár pre záujemcov o mobilitu s účasťou študentov, ktorí boli na mobilite v predchádzajúcom akademickom roku. Skúsenosť so zmeneným informačným seminárom jednoznačne poukazuje na nevyhnutnosť a prospešnosť organizovania takýchto podujatí.

PROGRAM ERASMUS NA KU V AKADEMICKOM ROKU 2007/2008

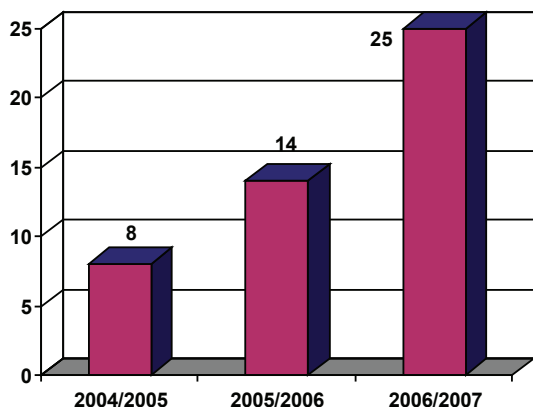
Tak ako v každom roku predkladala KU v Ružomberku začiatkom roka 2007 prihlášku na decentralizované aktivity, teraz však v novom programe LLP/Erasmus pre obdobie akademického roka 2007/8. Na základe prihlášky Katolícka univerzita v Ružomberku prerozdelené finančné prostriedky v celkovej výške 53.076 EUR pre nasledujúce aktivity:

- MŠ – mobilita študentov
- MU – mobilita vysokoškolských učiteľov
- OM – organizácia mobility študentov a učiteľov
- MPŠ – mobilita pracovníkov, školenia

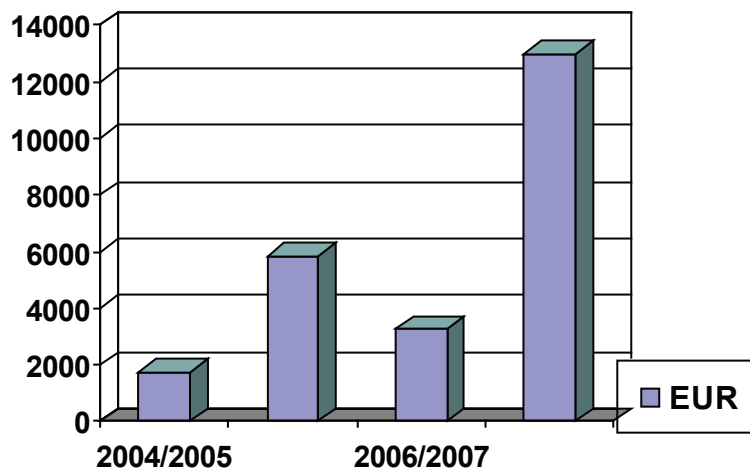
V tomto akademickom roku tak KU plánuje vyslať na mobilitu 35 študentov, 20 učiteľov a 8 pracovníkov oddelení pre zahraničné vzťahy a mobility.

Nasledujúce grafy poukazujú na vývoj mobilit programu Socrates/Erasmus na KU v Ružomberku od akademického roku 2004/2005.

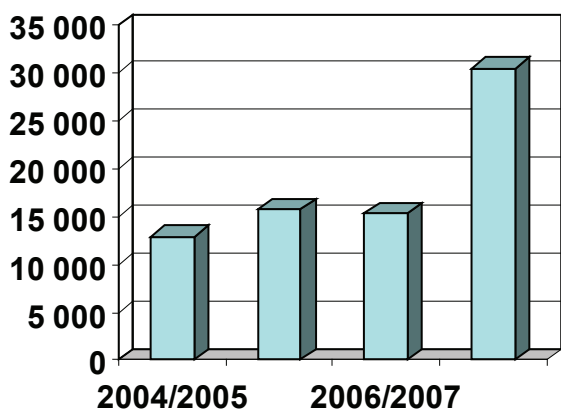
Študentská mobilita:

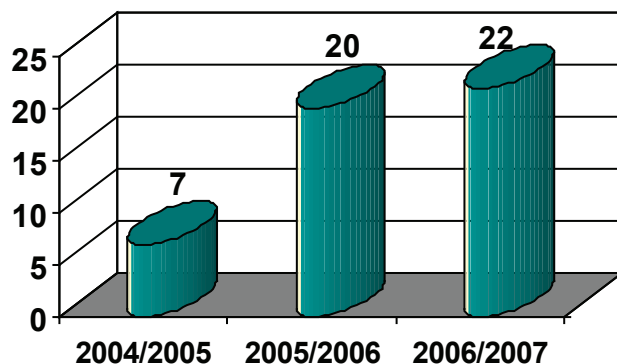
Pridelené financie na učiteľskú mobilitu:

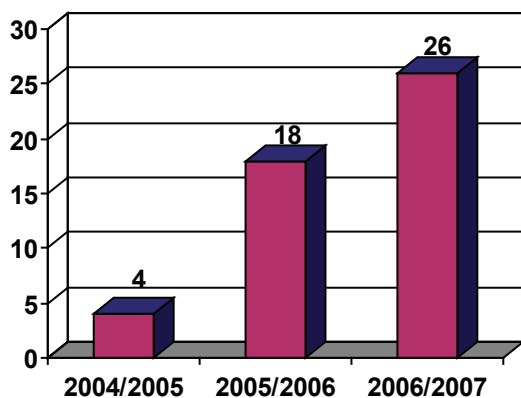
Pridelené financie na študentskú mobilitu:

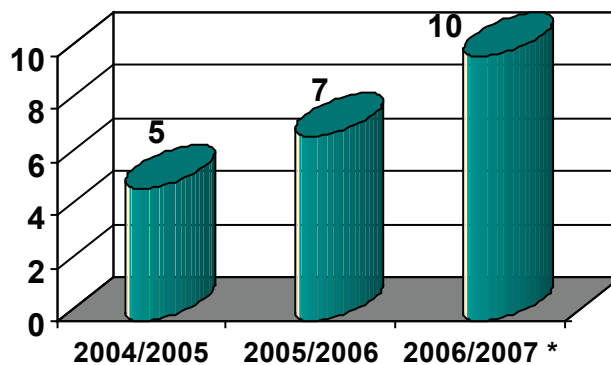
Prichádzajúci študenti:

Učiteľská mobilita:

Prichádzajúci učitelia:

ERASMOVSKÉ IMPRESIE Z PRAHY

Pred pár dňami som sa vrátil z Prahy. Strávil som tam dva týždne v rámci programu LLP ERASMUS, ktorého súčasťou sú aj mobility učiteľov. Chcem sa podeliť o svoje dojmy a skúsenosti, snáď niekoho podnietim k podobnému kroku. Ako na to? Asi najjednoduchšie bude, ak sa pokúsim napísať taký článok, aký by som si sám rád prečítal pred rokom. Som v záverečnej fáze svojho externého doktorandského štúdia, zaoberám sa kvalitou života z geografického, t. j. priestorového aspektu. Jedným z najvýznamnejších odborníkov na problematiku kvality života je prof. Jaro Křivohlavý, externe pôsobiaci ako emeritný profesor na Fakulte humanitných štúdií. Bol som s ním v mailovom kontakte.

ČO BOLO PREDTÝM

Niekedy v apríli – máji sa na rektoráte uskutočnilo informačné stretnutie o programe ERASMUS a dvoch podobách jeho mobility – študentskej a učiteľskej. Po tomto stretnutí som oslovil prof. Křivohlavého s prosbou o prijatie a konzultácie na jeho fakulte v rámci ERASMU. Pán profesor súhlasil, stanovil mi termín v novembri a zaželal mi veľa trpezlivosti pri zdolávaní prekážok. Trocha som sa začudoval ale vzápätí natešený na to zabudol. O čom hovoril, som pochopil neskôr. Pripravil som si – za intenzívnej pomoci dobrej duše programu ERASMUS – pani Dominiky Surovej zo zahraničného oddelenia rektorátu – potrebné „papiere“ – a nič. Pre úspech v programe ERASMUS – rovnako ako pre manželstvo – sú potrební dvaja. A pani koordinátorka programu z pražskej fakulty nereagovala, nebolo možné ju zastihnúť ani telefonicky. Niekedy v auguste to vyzeralo, že z môjho zapojenia do programu nebude nič. Vtedy som si spomenul na prorocké slová pána profesora. Nakoniec to dopadlo dobre, ako problém sa ukázalo, že moju poštu pani koordinátorka dostávala do nevyžiadanej pošty, a to napriek tomu, že som jej samozrejme písal na mailovú adresu, uvedenú na webovskej stránke fakulty (spomenul som si na známy výrok, že výpočtová technika nám pomáha riešiť problémy, ktoré by sme nemali, keby sme výpočtovú techniku nepoužívali...). Program pobytu pražská fakulta schválila, akceptačný list prišiel o pár dní a KU ma vybrala. Takže som sa začal tešiť na cestu. Niekedy v októbri mi pani koordinátorka z pražskej fakulty zaistila ubytovanie na internáte.

ČO BOLO V PRAHE

Pred nástupom všetko prebehlo bezproblémovo, dostal som príspevok v euro a šiel si kúpiť cestovné poistenie. V Prahe som s mapkou stiahnutou z internetu našiel internát (v Čechách nazývaný kolej) bez problémov. Ukázalo sa, že je asi na najideálnejšom mieste, 7-10 minút pešo od Václavského i Staromestského námestia a asi 5 minút od stanice metra. V nedeľu som vyhľadal kostol „univerzitnej“ farnosti, v ktorom pôsobí asi najznámejší katolícky kňaz v Čechách Tomáš Halík, profesor na Filozofickej fakulte, religionista a autor viacerých kníh. Pár dní pred mojim príchodom mu vyšla ďalšia.

Kostol – je to kostol Nejsvätějšího Salvátora, presne oproti Karlovmu mostu, keď sa ide z Malej strany – bol pri sv. omši o 20.00 plný, prevažne mladých ľudí, zrejme vysokoškolákov. Viacerí stáli, toľko ľudí som predtým na sv. omši v Čechách nevidel. Tomáš Halík mal sv. omšu aj v utorok (a opäť iba jednu za deň). Okrem nedele a utorok bola sv. omša aj v stredu na poludnie. V súvislosti s pražskými kostolmi, resp. chrámami ma veľmi prekvapilo, že známy a krásny Chrám sv. Mikuláša na Malej Strane už slúži iba na koncerty, sv. omše sa v ňom nekonajú.

V pondelok som sa v dohodnutom čase stretol s pánom profesorom a môj program sa začal. Povinnou súčasťou Programu ERASMUS sú prednášky pre študentov prijímajúcej fakulty. Študenti reagovali dosť živo, v rámci prednášky som im kládol otázky, ako to mám vo zvyku aj u nás. Jedna zo študentiek odmietla odpovedať s vysvetlením, že je cudzinka a češtinu dobre neovláda. Neskôr som si vo fakultnom bufete všimol skupinku študentov, hovoriacich medzi sebou rusky. Po prednáškach mi študenti kládli otázky, potešilo ma, že aj v slovenčine. Slovákov možno v Prahe stretnúť relatívne často, predovšetkým v obchodoch a butikoch, ale napr. aj vo fakultnej knižnici. V knižnici som zažil, čo je to dobrá knižnica. Prvý týždeň som s úžasom nachádzal nielen všetky knižky, ktoré som mal napísané, že si ich chcem preštudovať, ale aj všetky knižky, ktoré som videl v univerzitnej predajni a v predajni Academia na Václavskom námestí. Ku komickým zážitkom pre mňa patrilo, keď som si nemohol nič oxeroxovať. Nie, že by xeroxov v knižnici nebolo, ale boli iba na kartu, takže som za pár strán nemal v hotovosti ako zaplatiť (pomohli mi samozrejme na sekretariáte dekana).

Najcennejšie boli však pre mňa konzultácie s profesorom Křivohlavým. Podstatným spôsobom ma usmernil nielen v PhD práci ale aj v jej potenciálnom pokračovaní. Vykonal som zdvojnásobnú návštevu dekana a už pracovne som navštívil jedno z Centier, pôsobiacich celouniverzitne. Okrem toho som navštívil konzervatívny Občanský inštitút, ktorého riaditeľom je Slováč, konvertita Roman Joch. Hovoril som s ním o spolupráci v rámci predmetu Politická geografia, ktorý učím.

Program skončil, poďakoval som za prijatie koordinátorky programu ERASMUS, rozlúčil som sa a s pozvaním na pobyt na fakulte v budúcnosti som odcestoval s nakúpenými knihami a tými najlepšimi pocitmi domov.

ČO BOLO PO NÁVRATE

Po návrate bolo potrebné napísať Záverečnú správu. O niekoľko dní mi prišlo pozvanie zúčastniť sa s príspevkom na konferencii a prvý z objednaných bulletinov, vydávaných Občanským inštitútom. Práve nadviazanie kontaktov je totiž druhým najdôležitejším benefitom, ktorý účastník programu ERASMUS získa (popri spolupráci v mojom prípade s pánom profesorom Křivohlavým).

A včera ma čakalo veľké prekvapenie – mail od jedného zo študentov, ktorí boli na mojej prednáške. Upozornil ma na jednu knihu o kvalite života, ktorú si prečítal a ktorá ho upútala, spolu s informáciou, kde ju kúpil. Čo si viac môže vysokoškolský učiteľ želať?

**PRIJATIE REPREZENTÁCIA FAMILIE DE DEMAND
NA KU V RUŽOMBERKU**

**XXIII. medzinárodná konferencia rodín na KU v
Ružomberku**

5. - 7. septembra 2008

V rámci návštevy Ružomberka dňa 6. októbra 2007 prijali prorektor pre vzdelávanie a výchovu prof. Ľubomír Stanček a prorektor pre zahraničné vzťahy a mobility Dr. Dalibor Mikuláš za prítomnosti dekana FF KU doc. Imricha Vaška, vedúceho Katedry žurnalistiky FF KU prof. Jozefa Mlaceka a prof. Tadeusza Zasepu v priestoroch rektorátu KU v Ružomberku predsedníčku nadácie Famílie de Demand Elzbietu Drucka Lubecku de Sejournet a Jolantu Bisping Mycielsku. Hlavným programom rokovania bola diskusia týkajúca sa príprav XXIII. medzinárodnej konferencie rodín, ktorá sa uskutoční na pôde FF KU v Ružomberku v dňoch 5. – 7. septembra 2008. Na príprave konferencie sa spolupodieľa Katedra žurnalistiky FF KU, záštitu nad konferenciou prevzal predseda KBS prof. ThDr. František Tondra.

PhDr. Dalibor Mikuláš

Hospodársky vývoj univerzity

V týchto dňoch začína na KU ôsmy akademický rok a popri bilancovaní najdôležitejších výsledkov – výsledkov vo vzdelávaní, vedeckej a výskumnej činnosti je potrebné permanentne sledovať a hodnotiť aj hospodársky vývoj univerzity. Ekonomická efektívnosť nie je síce hlavným poslaním KU, ale bez nej by mohlo dôjsť k situácii, ktorú odborníci hodnotia aj ako „prežívanie pod hrozbou“, hrozbou neschopnosti splácať včas záväzky, hrozbou finančne nepokryvať rozvoj, hrozbou straty imidžu so všetkými následnými dopadmi.

Metodika určuje hodnotiť hospodárske výsledky nie za ekonomický, ale za kalendárny rok a preto nasledujúce riadky by mohli poskytnúť aspoň orientačný pohľad na hospodárenie KU v roku 2006. Rozhodujúcim faktorom, ktorý ovplyvnil hospodárske výsledky minulého roka, bol dynamický extenzívny rozvoj KU, ktorý sa prejavil hlavne vo výraznom medziročnom náraste počtu študentov. Tento nárast sa samozrejme prejavil vo zvýšení nákladov v porovnaní s rokom 2005 a to ako nákladov osobných, tak aj nákladov na tovary a služby. Zatiaľ čo v roku 2005 bolo vynaložených na činnosť KU 285,9 mil. Sk, v roku 2006 to bolo už 383,4 mil. Sk, t. z. viac ako o tretinu.

Najvyšší podiel nákladov predstavovali náklady mzdové, ktoré spolu s príslušnými odvodmi do poisťovní a so zákonnými sociálnymi nákladmi vyčerpali skoro 50% všetkých nákladov KU. Nárast osobných nákladov bol ovplyvnený jednak vyšším počtom pracovníkov, ale aj medziročným nárastom priemerných mesačných zárobkov, ktoré sa zvýšili v porovnaní s rokom 2005 o 12,2% na 26540 Sk u pedagogických pracovníkov a o 9,8% na 13770 Sk u nepedagogických pracovníkov.

Výraznú položku predstavovali aj materiálové náklady, ktoré sa zvýšili v porovnaní s rokom 2005 o 18,6 mil. Sk na 43,5 mil. Sk v roku 2006, pričom najväčšie čiastky v tejto skupine nákladov predstavovali nákup nábytku (10,9 mil. Sk) a nákup prístrojov a výpočtovej techniky (10,6 mil. Sk).

Náklady v roku 2006 boli finančne kryté výnosmi, ktoré sa na KU zvýšili z 326,1 mil. Sk v roku 2005 na 394,2 mil. Sk v roku 2006, t.j. o 20,9%. Približne 85% výnosov predstavovali prevádzkové dotácie zo štátneho rozpočtu.

V minulom roku bolo na KU zrealizovaných resp. finančne ukončených niekoľko investičných akcií, ktoré prispeli k skvalitneniu infraštruktúry. K najväčším patrila rekonštrukcia učebňového traktu FF (blok F), vybudovanie auly TF v Košiciach a dostavba podkrovia rektorátu. Aj tieto úspešné investičné akcie prispeli k tomu, že sa aktíva KU zvýšili z 307,3 mil. Sk (stav k 31.12.2005) na 326,2 mil. Sk (stav k 31.12.2006) a naša univerzita sa z tohto pohľadu stala menej „zraniteľnou.“

Kladný hospodársky výsledok (10,3 mil. Sk po zdanení) pripravil nielen dobrú východiskovú pozíciu pre rok 2007, ale potvrdil dobrý ekonomický imidž KU tým, že naša univerzita ako jedna z mála verejných vysokých škôl nebola nikdy v ekonomickej strate, čo môže svedčiť o dobrej úrovni ekonomického riadenia univerzity.

Popri kladnom hodnotení vyššie uvedených ekonomických výstupov nemožno nevidieť aj nedostatky, ktoré sú zároveň príležitosťami pre zlepšenie v nasledujúcom období. Pomerne nízka účinnosť vedeckej a grantovej činnosti dáva pri budúcom zlepšení priestor pre zvýšenie výnosov priamych aj zo štátnej dotácie. Odbúranie duplicity v mnohých nepedagogických činnostiach (edičná činnosť, ekonomické a prevádzkovo-technické činnosti a pod.), odbúranie platieb za niektoré prenajaté priestory ponúka zasa možnosti na zníženie nákladov. Zníženie neproduktívnych

nákladov vytvára priestor pre rozšírenú reprodukciu a investovanie do kvalitných ľudských zdrojov. Zmeny v ekonomickom myslení budú nutné, lebo situácia na trhu bude čoraz zložitejšia a naše „ekonomické prežitie“ pri vyčerpaní extenzívnych faktorov rastu v blízkej budúcnosti bude možné len sústredenou sa na kvalitu. K tomu môže prispieť každý zamestnanec univerzity a to tak, že ako hovorí základná poučka efektívneho manažmentu, bude každý robiť „správnu prácu“.

*Ing. Pavol Budaj
kvestor KU v Ružomberku*

Projekty Katedry sociálnej práce PF KU

Nadácia pre deti Slovenska na jeseň minulého roku podporila dva projekty Katolíckej univerzity v Ružomberku, z ktorých jeden má vzdelávací a druhý sociálno-podporný charakter. Oba projekty boli vytvorené na referáte pre vedu a projektovú činnosť na rektoráte KU v spolupráci s odborníkmi z Katedry sociálnej práce, kvestorátu a príslušných pracovísk na fakultách, ktorí ich aj realizujú.

Prvý projekt s názvom Klub úsmev je zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov u školopovinných detí vo veku 12-14 rokov. Pre potreby projektu je v priestoroch Katedry sociálnej práce zriadená klubovňa, v ktorej sú realizované aktivity lektorov – pedagógov Katedry sociálnej práce Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku ako aj niekoľkých ďalších externých lektorov z iných pracovísk. Program klubu komplexne zahŕňa preventívne pôsobenie v oblasti protidrogovej a kriminálnej prevencie. Psycho-sociálnu oblasť zastupujú aktivity zamerané na sebaopoznávanie a získavanie sociálnych a komunikačných zručností. Atraktivitu klubu u cieľovej skupiny zvyšuje kurz počítačovej zručnosti a environmentálne aktivity realizované počas výletov do prírody ako aj základy sebaobrany. Aktívnym spôsobom sa na činnosti klubu podieľajú študenti a to najmä individuálnym prístupom pri pomoci v učení a robení školských úloh. Práca študentov v klube venovaná deťom je súčasťou povinnej praxe, ktorú absolvujú ako súčasť svojho štúdia v rámci študijného programu. Každá zo spomenutých oblastí je uskutočňovaná pod vedením odborníka – učiteľa sociálnej práce, policajta, informatika a profesionálneho ochrancu prírody. Projekt bude na obdobie školských prázdnin prerušený a pokračovať bude v prvých dvoch mesiacoch nového školského roka.

Druhým projektom, ktorého hlavným cieľom je podpora a pomoc študentom v nepriaznivej sociálnej situácii je projekt s názvom Šanca pre všetkých. Sumou vo výške 5000 korún bolo podporených 56 denných študentov KU, ktorí splnili podmienky nároku na túto dotáciu: prihlásili sa do určeného termínu a preukázali potrebnú výšku príjmu domácnosti, v ktorej žijú. Súčasťou žiadosti bol aj motivačný list, v ktorom študenti mali vyjadriť svoju motiváciu pre štúdium zvoleného odboru. Podpora boli žiadatelia zo všetkých fakúlt našej univerzity.

*Mgr. Andrej Almaši
referát pre vedu a projektovú činnosť*

Bioetika – potrebná interdisciplinárna veda

Bioetika je jedným z najmladších odvetví vedy. Ale napriek tomu, že jej existencia ako vedného odboru je len veľmi krátka – 40 rokov – jej napredovanie je mimoriadne veľké a objavy veľmi dôležité. Veda a technika v poslednom storočí fascinovala a fascinuje svojimi objavmi, ale predstavuje aj určité nebezpečenstvo, že tieto objavy boli a môžu byť zneužitú proti životu. Zvlášť preto, lebo časť vedcov v mene pokroku a odbúrania hraníc chce vedu a výskum odtrhnúť od morálky a etického správania sa. Dokonca aj na život sa snažia nahliadať bez celkovej evaluácie komplexnosti jeho hodnoty od počiatku až po jeho koniec na Zemi. Stále pretrvávajú nebezpečenstvo, že človek je pre niektorých vedcov len výskumný materiál, upierajúc mu tak hodnotu, ktorej nositeľom je každá ľudská osoba.

Dôležitosť bioetiky spočíva práve v poukazovaní na nebezpečenstvá, ktoré majú svoj pôvod či už v ideológiách, alebo aj v ekonomických záujmoch spojených s vedou a výskumom. Ochrana hodnôt života v rozvoji modernej vedy je zároveň ochranou spoločnosti proti relativizmu a deformáciám plynúcim z neho.

Veľa sa diskutuje o tom, kto v skutočnosti je kompetentný na poli bioetiky. Kompetentnosť si nárokuje niekoľko príbuzných vedných odborov a predsa musíme povedať, že v konečnom dôsledku kompetentnosť každého z nich je len čiastočná. Poukážem to na niektorých vedných odboroch:

1. Filozofia. Ako vedný odbor ide do dôsledkov vysvetlenia podstaty vecí – súcien. Ak sú život a človek chápané ako súcna, tak je možné povedať, že v bioetike dáva filozofia základ chápania človeka ako súcna, čo je pre bioetiku prínosom. Podrobnejšie sa potom človekovi venuje antropológia, nakoľko chce vysvetliť nielen pôvod človeka a jeho podstatu, ale aj jeho vzťahy vrámci iných súcien či už rovnocenných alebo hierarchicky usporiadaných. To všetko je prínosom pre bioetiku, ale nie je to postačujúce. Chýba tu etický, ale tiež biologický, teologický a sociálny rozmer. V rámci filozofie sa síce vyskytujú, ale len na okraji.

2. Etika. Ako vedný odbor je bioetike najbližšia. Materiálny predmet etiky je však širší ako u bioetiky, tá sa zaoberá predovšetkým rozhodovaním dotýkajúceho sa života. Nedostatkom je nepevnosť štruktúr, nakoľko definovanie toho, čo je prirodzené pre človeka je posledných desaťročiach vystavené obrovskému tlaku zvonka. V posledných desaťročiach vidíme pokusy nielen zrelativizovať etické princípy ale predovšetkým dať do popredia konsenzualizmus ako základ určenia princíпов v spoločnosti. Iným, a nie malým, nedostatkom je nemožnosť a nepostačujúce aplikovanie etických princíпов vzhľadom na nedostatok informácií z vied ako je biológia a zdravotnícke vedy. Zostáva v rovine čisto teoretickej a všeobecnej.

3. Medicína. Odbor, ktorý sa zvlášť zaoberá zdravím človeka ako jednotlivca i spoločnosti. Problémom v tomto odbore je, že príliš dáva do popredia biologizmus a človeka chápe viac po stránke fyziologickej a nie v celej jeho celistvosti. Prínosom sú poznatky ohľadom fungovania ľudského tela, ale ani to nie je postačujúce, aby boli dobre a dokonale určené a aplikované bioetické rozhodnutia.

4. Ošetrovatelstvo. Ako nový vedný odbor sa zaoberá viac prístupom k človekovi – pacientovi. Uplatňuje niektoré bioetické normy, ale nejde do podstaty etiky života. Ide skôr o praktické využitie etiky v odbore.

5. Verejné zdravotníctvo. Nakoľko koordinuje nielen liečbu, medicínske vedy ale aj výskum ohľadom medicíny má k bioetike veľmi blízko. Potrebuje bioetiku pri uplatňovaní svojich vlastných zásad a vytváraní pravidiel. Bioetika a etika vôbec skúži ako

Úspechy Katedry sociálnej práce PF KU na celoslovenskej úrovni

Dňa 26. apríla 2007 sa v Bratislave konalo celoslovenské kolo študentskej vedeckej odbornej činnosti (ŠVOČ) v študijnom odbore sociálna práca. Ide o súťažnú prehliadku vedeckej erudície študentov sociálnej práce so zastúpením všetkých katedier sociálnej práce z univerzít na Slovensku. Študenti a zástupcovia Katedry sociálnej práce PF KU v Ružomberku stáli pred neľahkou úlohou obhájiť minulo-ročné prvenstvo v kategórii magistrôv. S potešením môžeme konštatovať, že tretie miesto v kategórii bakalárov pod vedením h. doc. PhDr. Markéty Rusnákovej, PhD. získala Michaela Šavrnachová, ktorej témou bola Úloha sociotrapeutického klubu v procese doliečovania abstínujúcich alkoholikov. V kategórii magistrôv sa na druhom mieste s témou Príručka skupinovej sociálnej práce s deťmi a mládežou v školskom veku umiestnila Bc. Veronika Droppová pod vedením PhDr. Ireny Kamanovej. Cenu asociácie vzdelávateľov v sociálnej práci si odniesla Bc. Katarína Grichová, ktorá opäť pod odborným vedením PhDr. Ireny Kamanovej spracovala tému Formy pomoci štátu pre občanov so zdravotným znevýhodnením pri začlenení sa do bežného života. Oceneným študentkám a pedagogičkám srdečne blahoželáme a prajeme veľa úspechov v ďalšej práci.

*PhDr. Angela Almašiová
Katedra Sociálnej práce PF KU*

záchranná brzda pri tvorbe zákonov, nakoľko zákon sa mení v súlade s legislatívnymi možnosťami kedykoľvek. Zmena etického povedomia a správania sa trvá spravidla jednu, prípadne aj viac generácií.

6. Teológia. Ako veda si vytvorila svoj vlastný hodnotový systém – morálku. Tento je založený nielen na prirodzenom zákone, ale aj na zjavení. Týmto sa prekračuje hranica etiky. Morálka má pevné a stále hranice, zatiaľ čo etika ich posúva vzhľadom na chápanie prípadov. Bioetika vznikla na prelome šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov na základe potreby určiť normy v etike života v pluralistickej spoločnosti. To znamená, že bioetika nie je naviazaná na náboženské normy a presvedčenie. Jej normy podľa jej tvorcov majú byť vyselektované na princípe toho, čo je spoločné všetkým ľuďom bez rozdielu. Z toho môžeme vyvodiť, že bioetika nemôže byť zamenená za náboženskú morálku, lebo nie je jej ekvivalentom čo do obsahu. Nábožensko-morálne normy, napríklad v Katolíckej Cirkvi, sú presnejšie a prísnejšie než nám ponúka súčasná bioetika.

Z uvedeného vyplýva, že ani jeden z uvedených vedných odborov nenahradí bioetiku. Táto ako veda má interdisciplinárny charakter. Každá z uvedených vied má s ňou určitú časť spoločnú, ale aj určitú časť odlišnú od tej bioetickej.

A či je potrebné u nás na Slovensku študovať a rozvíjať bioetiku? Odpoveď dáva rozvoj vedy a spoločnosti. Napredovanie vedy si vyžaduje vytváranie a dodržiavanie dobrých bioetických noriem a spoločnosť sa čoraz viac internacionalizuje. Vstupom do EÚ a otvorením hraníc pre iné kultúry sa otvoril aj priestor pre uplatnenie interdisciplinárnej vedy, ktorou bioetika nesporné je.

*h. doc. PhDr. Vladimír Littva, PhD.
Fakulta zdravotníctva KU v Ružomberku*

Z REKTOROVHO DIÁRA

3. apríl 2007 – pracovné rokovanie na biskupskom úrade v Banskej Bystrici
4. apríl 2007 – účasť na slávnostnej inaugurácii rektora a prorektorov Univerzity vereriniárskeho lekárstva v Košiciach
10. apríl 2007 – porada vedenia
10. – 11. apríl 2007 – účasť na zasadnutí Slovenskej rektorskej konferencie v Bobrovcí
12. apríl 2007 – príhovor na stretnutí Združenia katolíckych škôl Slovenska v Ružomberku; pracovné rokovanie o rozdelení dotácie z MŠ SR
16. apríl 2007 – účasť na Vedeckej rade Akadémie umení v Banskej Bystrici
17. apríl 2007 – porada vedenia; pracovné stretnutie s primátorom mesta Ružomberok
18. apríl 2007 – Kolégium rektora KU; uvítacie stretnutie s členmi zahraničnej hodnotiacej skupiny EUA
19. apríl 2007 – pracovné stretnutie rektora a vedenia KU s členmi zahraničnej hodnotiacej skupiny EUA
24. apríl 2007 – porada vedenia
26. apríl 2007 – pracovné rokovanie s rektorom Žilinskej univerzity
30. apríl 2007 – účasť na zasadnutí Správnej rady KU v Bratislave
2. máj 2007 – porada vedenia
3. máj 2007 – slávnostné ukončenie akademického roka Te Deum
9. máj 2007 – porada vedenia
15. máj 2007 – porada vedenia
16. máj 2007 – Kolégium rektora KU
17. máj 2007 – účasť na stretnutí rektorov vysokých škôl s hlavnými evaluátormi EUA v Bratislave
21. máj 2007 – účasť na Vedeckej rade Trnavskej univerzity
22. máj 2007 – porada vedenia; účasť na štátnych skúškach na PF KU
24. máj 2007 – pracovné stretnutie s prof. Michele Sicardom z University Paris I Panthéon Sorbonne
29. máj 2007 – porada vedenia
1. jún 2007 – účasť na slávnostných promóciách Filozofickej fakulty KU v Ružomberku
5. jún 2007 – porada vedenia; stretnutie s riaditeľom ZUŠ v Ružomberku pánom M. Dúbravcom
6. – 9. jún 2007 – hodnotenie Katolíckej univerzity zahraničnou pracovnou skupinou EUA
11. jún 2007 – účasť na zasadnutí Vedeckej rady PF KU
12. jún 2007 – porada vedenia; skúšanie študentov na PF
13. jún 2007 – výjazdové zasadnutie Kolégia rektora v Košiciach; účasť na „Dňoch Milana Hodžu – Fórum 2007“ v Martine, ktoré organizoval Inštitút pre moderné Slovensko v spolupráci s primátorom mesta Martin
14. jún 2007 – prijímacie skúšky na doktorandské štúdium; kultúrne stretnutie pracovníkov rektorátu a kvestorátu v Ivachnovej
18. – 19. jún 2007 – účasť na slávnostných promóciách Pedagogickej fakulty KU
20. jún 2007 – účasť na slávnostnej akademii pri príležitosti 15. výročia založenia Gymnázia sv. Andreja v Ružomberku; obhliadka detašovaného pracoviska v Dolnom Kubíne
22. jún 2007 – účasť na slávnostnom koncerte Petra Michalicu v Kremnici „Hudba pod klenbami“
23. jún 2007 – účasť na slávnostných promóciách PF KU v Poprade
26. jún 2007 – porada vedenia; pracovné stretnutie s riaditeľkou Katolíckeho pedagogického a katechetického centra Ing. Mgr. Annou Kopeckou v Bratislave
2. august 2007 – pracovné rokovanie s Ing. Čurillom, predsedom predstavenstva Mondí BP SCP a Ing. Fiľom
7. august 2007 – neoficiálne stretnutie s biskupom Rimantasom Norvilom z Litvy
14. august 2007 – pracovné rokovanie v Spišskom Podhradí
17. august 2007 – pracovné rokovanie s dekanom Fakulty zdravotníctva KU
21. august 2007 – porada vedenia
23. august 2007 – pracovné stretnutie s riaditeľom UaSZ KU
27. august 2007 – obhliadka priestorov pracoviska PF KU v Levoči
28. august 2007 – účasť na prijímacích pohovoroch na PF KU ako predseda skúšobnej komisie
30. august 2007 – účasť na štátnych skúškach na PF KU ako predseda skúšobnej komisie
3. september 2007 – účasť na mimoriadnom zasadnutí Slovenskej rektorskej konferencie v Bratislave
4. september 2007 – porada vedenia
5. september 2007 – pracovná porada k využívaniu objektu v Malých Tatrách
10. september 2007 – účasť na inauguračnom konaní na PF KU
11. september 2007 – porada vedenia
14. september 2007 – pracovné rokovanie na Teologickej fakulte KU v Košiciach
18. september 2007 – porada vedenia
19. september 2007 – zasadnutie Kolégia rektora
22. september 2007 – účasť na slávnostných promóciách v Spišskom Podhradí
24. september 2007 – stretnutie s kaplánmi UPaC pri KU v Ružomberku
25. september 2007 – porada vedenia
26. september 2007 – pracovné stretnutie s primátorom mesta Ružomberok; účasť na slávnostnom otvorení poslaneckej kancelárie pani Lucie Žitňanskej a pána Eduarda Kukana, členov strany SDKÚ, v Žiline
27. september 2007 – účasť na slávnostnom zasadnutí vedeckej rady pri príležitosti 70. výročia založenia STU v Bratislave – Na slávnostnej akademii bola KU udelená Pamätná medaila.
1. október 2007 – účasť na slávnostnom zhromaždení pri príležitosti 10. výročia založenia Akadémie umení v Banskej Bystrici
1. – 2. október 2007 – účasť na zasadnutí Slovenskej rektorskej konferencie v Sliači pri Banskej Bystrici
3. október 2007 – slávnostné Veni Sancte Katolíckej univerzity v Ružomberku; účasť na imatrikuláciách Univerzity tretieho veku KU v Ružomberku
4. október 2007 – porada vedenia; účasť na ekumenickej bohoslužbe pre vysoké školy pôsobiace na území mesta Košice
6. október 2007 – účasť na slávnostných promóciách TF KU v Košiciach
8. október 2007 – účasť na odborovej komisii PF KU
9. október 2007 – porada vedenia

Kuriér Katolíckej univerzity

Vydáva Katolícka univerzita v Ružomberku

Námestie Andreja Hlinku 60, 034 01 Ružomberok

tel. (fax): 044 / 43 16 150 (207), kurier@ku.sk, www.ku.sk

Redakčná rada: prof. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD., PhDr. Dalibor Mikuláš,
Ing. Radislav Kendera, doc. ThDr. Jozef Leščinský, PhD., RNDr. Ľubomír Popovič, PhD.,
Mgr. František Stanček, Ing. Martin Kuniak